

Kivillä on kysyntää

TONI EEROLA

Geologi Kalle Taipale on pitkän linjan geologian popularisoija. Vuosien varrella häneltä on ilmestynyt useita geologiasta kertovia kirjoja: Kivien maailma (1989), Tulivuorista jääkausiin – Suomen maankamaran kehitys (1991), Jokamiehen geologiaa (1995), Kivet: Etsijän ja keräilijän opas (1995) ja Levoton maapallo (1996). Hänen uusin kirjansa, *Kivet ja mineraalit Suomen luonnossa* komeili viime kesänä monien kirjakauppojen aitiopaikoilla. Kivien ja mineraalien kerääminen onkin Suomessa laajalle levinnyt harrastus. Kivikerhoja on ympäri maata ja vuosittain järjestetään useita kivimessuja milloin missäkin. GTK saa vuosittain tuhansia kansannäytteitä tutkittavaksi. Siksi kivi- ja mineraalioppaille on aina kysyntää.

Aiemmin on julkaistu useita vastaavanlaisia kivi- ja mineraalioppaita. Viimeisistä on kuitenkin jo vierähtänyt aikaa ja monet ovat loppuunmyytyjä. Näin *Kivet ja mineraalit Suomen luonnossa* lunastaa paikkansa alan teoksena. Tosin joillekin ympäristöaktivisteille kirjan otsikko saattaa aiheuttaa hämmennystä: ”ovatko kivet ja mineraalitkin muka luontoa?! Eikö vain biodiversiteetti ole sitä?” Ei, tämän rinnalla luonnossa on myös geodiversiteetti, jota kivet ja mineraalit edustavat.

Kirja on jaettu osiin, jossa zoomataan maapallosta mineraaleihin. Maapallosta annetaan perustiedot ja kuvaillaan sen toimintaa eli niitä prosesseja, jotka kiviä ja mineraaleja muodostavat. Eri kivilajit ja niiden syntymekanismit erotellaan. Kerrotaan, mihin kaikkeen kivikunnan tuotteita käytetään ja tarvitaan. Tämä on tarpeen, sillä monelle on epäselvää, mistä ja miten jokapäiväisessä elä-

mässämme tarvitsemamme raaka-aineet tulevat käyttöömmä. Taipaleen sanoin ”*yhteiskunnan toiminta pysähtyisi, jos mineraalisia luonnonvaroja ei yhtäkkiä olisikaan käytössä*”.

Mineraaleilla, eli kivien rakennuspalikoilla on oma lukunsa. Siinä käydään läpi niiden rakenne, luokittelu ja ominaisuudet, jotka auttavat näiden tunnistamisessa. Lisäksi jokaisen mineraalin kohdalla on annettu paljon oheistietoa mineraalin merkityksestä ihmiskunnan historiassa ja nykyaikana sekä niiden esiintymisalueista. Ihmiskunnan ja mineraalien suhteeseen liittyy komiikkaa. Jotkut Taipaleen kuvaukset ihmisten mineraalien ominaisuuksiin liittyvistä uskomuksista repäisevät naurut paatuneimmaltakin kiviharrastajalta. Näitä huumoripitoisia kuvauksia on aiemmin julkaistu Vuorimiesyhdistyksen Materia-lehdessä. Kirjassa ne eivät ole yhtä hulvattomia, mutta osoittavat että kivistä ja mineraaleista on moneksi sekä käytännössä ja mielikuvituksessa.

Kirjan lopussa kiviharrastajalle annetaan vinkkejä kivien etsintään ja työstämiseen. Kirjassa on myös sanasto, hakemisto ja kirjallisuusluettelo, jonka avulla aiheesta kiinnostuneet voivat etsiä lisätietoa. Kirjassa on hieno kuvitus, joka tosin ei pääse oikeuksiinsa taskukirjakokonsa vuoksi. Mineraalien kuvat ovat GTK:n Jari Väätäisen ja muut Taipaleen.

Geologille kirjan sisältö on tuttua peruskauraa, vaikka sen avulla voi helposti kerrata joitakin perusasioita. Kiviharrastajille kirja tarjoaa oivan oppaan kiinnostavan ja hyödyllisen luontoharrastuksen pariin.

